

‘Ssssst! Kijk naar mij en luister goed!’ zegt opa.

‘Dit is het verhaal van een jongen en een meisje. Ze heetten Johan en Maria. Hun ouders waren vrienden. Ze woonden dicht bij een meer midden in het bos. Ze deden alles samen. ’s Zomers plukten ze bosbessen. ‘Dit zijn de lekkerste bessen ter wereld,’ zei Maria. ‘Laat nog wat over om jam van te maken,’ lachte Johan. Ze rustten op een omgevallen boom en aten hun boterhammen... met bosbessen. Ze praatten en zwegen samen. ’s Winters zochten ze sporen in de sneeuw. ‘Van een hert,’ wees Johan. ‘En deze zijn van een mus,’ zei Maria. Vaak zaten ze langs de oever van het meer. Ze keken naar de libellen, het riet, het zilveren water. En ze keken naar elkaar. Op een avond zei Maria: ‘Ik hou van je.’ Johan slikte en knikte. Hij nam haar in zijn armen en kuste haar. En op een dag trouwden ze. Op de oever van het meer stond een grote tent. Er werd gezongen en gedanst.’

‘Hoe ik dat allemaal weet?’ vraagt opa. ‘Ik weet het van Johan, mijn vader, en van Maria, mijn moeder.’

De stem van opa is heel zacht, en zijn gezicht is wit. Mama brengt warme chocolademelk. Ze geeft opa een kus. ‘Het is een mooi verhaal,’ zegt ze.

Hanna denkt aan de libellen boven het water en de sporen in de sneeuw.

‘Ssssst! Kijk naar mij en luister goed!’ zegt opa. Dan zwijgt hij. Hanna wacht. Het duurt lang. Mama komt de trap op. Dan zegt opa: ‘Er was eens een man die van de ene stad naar de andere wandelde. Op een dag werd hij overvallen door een bende rovers. Ze schopten en sloegen hem, en pakten hem al zijn geld af. Ze lieten hem halfdood achter. Eerst kwam de postbode voorbij. Hij deed alsof hij niets gezien had. Ik moet op tijd zijn, dacht hij. Toen kwam een journalist langs. Dit verhaal is te klein voor de krant, zag hij, en hij ging op zoek naar groot nieuws. Toen kwam er een reiziger langs. Die sprong uit zijn auto. Hij verzorgde de man, deed zelf op zijn wonden en gaf hem te drinken. Toen bracht hij hem naar het ziekenhuis. Hij gaf geld aan een verpleegster en zei: ‘Zorg goed voor hem.’

‘Is dit een nieuw verhaal?’ vraagt Hanna.

‘Nee, het is een oud verhaal,’ zegt opa. ‘Maar het gebeurt elke dag opnieuw.’ Hij hijgt een beetje. Mama legt haar koele hand op zijn warme voorhoofd.

Zorg goed voor hem, denkt Hanna.

‘Ssssst! Kijk naar mij en luister goed!’ zegt opa.

Ze zijn in de kamer van Hanna. Mama zit op het bed. Opa’s handen trillen een beetje. Hij drinkt van een kop kruidenthee. Dan zegt hij: ‘Jacob had twee kinderen, Anna en Caleb. Hij kon prachtig zingen, maar na de dood van zijn vrouw zong hij nooit meer. Jacob had het gevoel dat het altijd winter was. Op een dag zei hij: ‘Ik heb een advertentie in de krant gezet.’ ‘Voor een huishoudster?’ vroeg Caleb. ‘Nee, voor een vrouw,’ zei Jacob. Na een lange tijd kwam er een brief van Sarah. Jacob schreef terug, en toen Sarah weer, en toen Jacob, en toen Sarah. In de laatste brief stond: ‘Ik kom met de trein. Ik zal een gele hoed opzetten. Ik ben lang en niet opvallend.’

‘Is het een verhaal over onze familie?’ vraagt Hanna.

‘Neen, het komt uit een boek dat *Lieve, lange Sarah* heet,’ zegt opa.

‘Trouwen ze?’ vraagt Hanna.

‘Ja. Maar dat duurt even. Jacob moest wennen aan Sarah, Sarah aan hem en aan de kinderen, aan het land, aan het hooi, de schapen, de wolven en de droogte, aan alles. Op een dag stak er een grote regenstorm op.’ Opa zwijgt even. Weer trillen zijn handen. Mama legt haar hand in zijn hand. Dan zegt opa: ‘In het boek staat het zo: “We bleven die nacht in het hooi slapen. We schrokken wakker als de wind opspeelde en vielen weer in slaap als hij luwde. Tegen zonsopgang klonk plotseling het ratelende geluid van hagel. Het leek alsof de schuur met stenen werd bekogeld. We staarden naar buiten en zagen knikkers van ijs stuiteren op de grond. Toen de bui over was openden we de schuurdeur en liepen naar buiten in het valse ochtendlicht. De hagelstenen knarsten en smolten onder onze voeten. De wereld was wit en glinsterend zover het oog reikte. Net als een zee.”’

‘Wat mooi!’ zegt Hanna.

‘Ja,’ glimlacht mama. *Lieve, lange Sarah* is mijn lievelingsboek.

Hanna denkt aan een zee die wit en glinsterend is.